

SUSRETI MLADIH I PREDSTAVNIKA INSTITUCIJA „Samostalni i uključeni mladi“ u organizaciji

Udruga „Igra“ & Forum za kvalitetno udomiteljstvo djece

Mladi općenito a pogotovo mladi koji izlaze iz institucija posebno su osjetljiva socijalna skupina koja je prema podacima UNDP-a u riziku od socijalne isključenosti. Mladi koji izlaze iz udomiteljskih obitelji iako su bili u drugačijem obliku tretmana iskazuju potrebu za dodatnom podrškom u prvim mjesecima samostalnog života. Potrebe ove grupacije mladih koji izlaze iz sustava socijalne skrbi prepoznale su mnoge vladine i nevladine institucije. No, nažalost većina ustanova nije upoznata koje to usluge/aktivnosti/beneficije druge ustanove pružaju te dolazi do preklapanja ali i velikih nedostataka u uslugama koje bi zadovoljavale potrebe ove grupacije mladih. Također, informacije o tome što ustanove sve omogućavaju mladima često nisu dostupne pa oni iako bi mogli dobiti pomoć i podršku često to ni ne zatraže.

Kako bi prikupili informacije o tome što mladima koji izlaze iz sustava skrbi treba, što tko radi te što bi se još zajedničkim snagama moglo napraviti Udruga Igra i Forum za kvalitetno udomiteljstvo djece organiziraju susret mladih i predstavnika institucija pod nazivom „Samostalni i uključeni mladi“.

Susret će okupiti mlade koji su izašli ili se pripremaju za izlazak iz ustanova i udomiteljskih obitelji i predstavnike institucija koje mogu utjecati na život mladih nakon izlaska iz sustava skrbi (udomiteljskih obitelji, domova za djecu i odgojnih domova). Osnovna ideja susreta je da predstavnici ustanova dobiju iz prve ruke informacije o tome što ovoj grupaciji mladih treba kako bi mogli buduće politike i aktivnosti kreirati na stvarnim potrebama mladih. Nadalje, iznimno je važno da mladi budu dio procesa kreiranja politike za mlade i da dobiju mogućnost direktno utjecati na aktivnosti koje utječu na njih i život njihovih vršnjaka.

Prvi susret je održan 6. ožujka u Zagrebu, a susreti se još planiraju održati u sljedećim gradovima:

- Pula, 17.4.2010.
- Split, 15.5.2010.
- Osijek, 5.6.2010.

Rezultati sva 4 druženja objediniti će se u dokument „**Smjernice za zadovoljavanje potreba mladih koji su izašli iz sustava skrbi**“ koji će se dostaviti svim relevantnim ustanovama i udrugama kako bi se buduće politike kreirale u skladu sa stvarnim potrebama mladih i u suradnji sa njima.

OPĆI CILJ SUSRETA

- izrada Smjernica za zadovoljavanje potreba mladih koji su izašli iz sustava skrbi (dječjih, odgojnih domova i udomiteljskih obitelji) – perspektiva mladih i nadležnih institucija
- promocija edukativne brošure Katapult

SPECIFIČNI CILJEVI:

- dobivanje uvida u stvarne potrebe mladih nakon što su izašli iz domova/udomiteljskih obitelji
- poticanje dijaloga između mladih i predstavnika ustanova te stvaranje preduvjeta da mladi budu aktivni sudionici kreiranja politika i budućih aktivnosti koji se tiču njih

- razmjena iskustava između mladih koji već žive samostalno i sa mladima koji uskoro trebaju napustiti ustanovu/udomiteljske obitelji
- unapređenja znanja o uslugama koje već postoje te povezivanje svih tih aktera

Prvo subotnje druženje u Gradu Zagrebu počeli je a i završilo vrlo veselo i u ugodnoj radnoj atmosferi. Iako se radilo o suboti uz predstavnike mladih iz udomiteljskih obitelji i/ili institucija bili su prisutni predstavnici Grada Zagreba, Centra za socijalnu skrb Varaždin i Zagreb, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Pučkog otvorenog učilišta, Obiteljskog centra Zagreb, Mreže mladih Hrvatske, Savjeta mladih Grada Zagreba, predstavnice udomitelja, Dječjeg doma Zagreb i udruge Letim. Činjenica da je tih 30-tak ljudi i mladih odvojilo svoje slobodno vrijeme ukazuje na njihovu veliku želju da se potrebe mladih koji izlaze iz skrbi počnu u većoj mjeri zadovoljavati no također ukazuje i na to da shvaćaju da su oni ti koji su nosioci promjena. Svima njima se i ovim putem od srca zahvaljujemo što su izdvojili vrijeme i svojim aktivnim sudjelovanjem doprinijeli kvaliteti rada i ostvarenju cilja.

Na Susretu se posebna pažnja posvetila potrebama mladih nakon izlaska iz skrbi. Iako određeni broj mladih ističe kako je zadovoljan kvalitetom života, postavlja se pitanje *u usporedbi s čim temelje tu procjenu?* Poteškoće koji su mladi najčešće isticali su:

- stambeni uvjete (nedostatak stambenih zajednica, nesklonost stanodavca da sklopi ugovor o najmu što mlade onemogućuje da dobiju pomoć u podmirenju troškova stanovanja, prava najmoprimca i stanodavca)
- zapošljavanje (nedovoljna educiranost kod traženja posla, kako napisati životopis, intervju, neadekvatno srednje obrazovanje, diskriminacija mladih koji izlaze iz institucija pri zapošljavanju)
- općenitu neinformiranost u različitim područjima (gubitak dokumenata – gdje, kako se obratiti, izbor liječnika, produženje zdravstvenog osiguranja)
- edukacije (mladi koji žele nakon godinu dana rada nastaviti školovanje ili se prekvalificirati ne mogu ostvariti pravo na stambenu zajednicu, postoje mnoge stipendije za fakultete ali nedostaje stipendije za prekvalifikaciju, posebno se ističe potreba za znanjem rada na računalu i znanje engleskog jezika)
- nedostatak pomoći od strane sustava (financijska podrška i poticaj)
- nedostatak pomoći i podrške od starijih kolega koji su se već susreli s istim poteškoćama
- provođenje slobodnog vremena (nedostatak slobodnog vremena onemogućava daljnje educiranje, traženje boljeg posla, zabavu)
- nedostatak praktičnih vještina (kuhanje, nabavka namirnica, cijene, briga o zdravlju)
- bankarske usluge (otvaranje tekućeg, žiroračuna, ispunjavanje uplatnica, studentski krediti i kako naći jamca..)
- prijevoz (polaganje vozačkog ispita pogotovo kada je on uvjet za dobivanje posla, odlazak u veću nabavku namirnica)
- odnos s biološkom obitelji (misle li na mene?, mogu li se na njih osloniti?, uzdržavanje roditelja, prava imovine, nasljedstva, odgovornosti)
- socijalne vještine (vještine samozastupanja pred poslodavcem, komunikacija, samopouzdanje)

Mladi su posebno istaknuli kako određeni broj mladih koji sada žive samostalno ima potrebu za dodatnom podrškom centra za socijalnu skrb. Istaknuli su svoje različita iskustva i rekli da su pojedini socijalni radnici spremni pomoći i prilagoditi se njima dok su drugi nesprijetni izaći im u susret (npr. ako mlada osoba studira u drugom gradu i ona mora svaki put unutar roka dolaziti u centra po svu potrebnu dokumentaciju).

Problem nedovoljne informiranosti mladih ali i predstavnika institucija ponovo se pokazao kao ključan. Mladi često ne znaju kako doći do svih potrebnih informacija a ako i dođu do njih pitanje je da li ih razumiju. Ujedno, predstavnici institucija ne znaju što sve druge institucije pružaju mladima te je ovo bila i prilika da se oni bolje upoznaju jedni sa drugima.

Jedna od najvećih tema o kojima se razgovaralo bila je tema daljnjeg obrazovanja ili prekvalifikacije. Istaknuto je da su mladi u ustanovama često primorani ići u trogodišnje srednje škole jer odgajatelji smatraju da je važno da što prije steknu neko konkretno obrazovanje. Time im se u startu otežava daljnji prijelaz na fakultet. Nadalje, mladi često uvide da se žele baviti nekim drugim zanimanjem ili ipak žele završiti srednju školu što je uz posao iznimno teško.

Zaključci ovog kao i ostala tri susreta objediniti će se u dokumentu „Smjernice za zadovoljavanje potreba mladih koji su izašli iz sustava skrbi“ koji će se dostaviti svim relevantnim ustanovama i udrugama kako bi se buduće politike kreirale u skladu sa stvarnim potrebama mladih i u suradnji sa njima.

Primjer procesa osamostaljivanja:

“Zovem se Ivka i udomljena sam već 14 godina. Trenutno imam 20 godina i živim u Rovinju, s boravištem u Puli. Moja životna želja bila je da se bavim glazbom ili radom s djecom. Kako mi je za glazbenu akademiju bilo potrebno perfektno poznavanje klavira, a ja sviram flautu i gitaru, odlučila sam sljediti moj drugi san, a to je rad s djecom. Međutim nije bilo lako ni tu se upisati. Zbog nedaostatka predmeta u srednjoj ekonomskoj školi koju sam pohađala i time nižeg prosjeka ocjena iz predmeta koji su bili potrebni, nisam primljena na prvi rok upisa bez plaćanja pa sam počela tražiti posao. Nakon razgovora sa Forumom javio se u meni ponovno tračak nade jer su rekli raspitati se da li se nešto može učiniti. Na preporuku i uz podršku Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu i djelatnice Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Forum je napisao molbu Sveučilištu Jurije Dobrile u Puli, na smjeru predškolskog odgoja objašnjavajući moje životne okolnosti koje su bile otežavajuće zbog čega sam i upisala ekonomsku školu jer sam znala da s njom mogu prije naći posao iako me to područje nikada nije zanimalo. Kako sam se u međuvremenu zaposlila, tako sam nakon dva dana dobila otkaz jer poslodavac nije htio da radim do početka faksa već za stalno. Počela sam se brinuti, i naravno kako nisam uspjela skupiti novac, razmišljala sam da odustanem i pokušam ponovno sljedeće godine. Tada sam dobila poziv iz Foruma, da je Sveučilište odlučilo financirati mi prvu godinu studija. Bila sam u šoku i nevjericu, ali presretna jer sam znala da ću napokon moći krenuti stazom do svojih snova. Mogu reći da uživam na faksu jer znam da je to ono što želim. Jednog dana želim se zaposliti u dječjem domu za nezbrinutu djecu. Nije uvijek lako, ima puno za učiti, pogotovo jer se istovremeno suočavam sa mnogim drugim životnim situacijama u procesu osamostaljivanja. Ali želja i ljubav prema ovom poslu tjera me naprijed prema uspjehu. Polako ali sigurno približavam se svojem snu i od srca se zahvaljujem svima koji su mi u tom pomogli.”